

27. septembra 2023. god

Prof. dr Veselin Vukotić, idejni tvorac i voditelj

Duhovna vježba: IDEJE I KARAKTER¹

Zimski semestar 2023/24. god
I, II i III godina osnovnih studija UDG

Tema projekta „Ideje i karakter“ za zimski semestar studijske 2023/24. godine je:

MITOLOGIJA MITA

Da li Te je začudila tema ovosemestralnog ciklusa „Ideje i karakter“!? Nije?!.. Da!... Zašto?..
Da li se pitaš (čudiš) da u vremenu vještačke inteligencije ja se vraćam na „davno

¹ **Kratka istorija:** Kakva je veza između karaktera (Bića) studenta i njegovih ideja? Ako ta veza postoji, a pošao sam od hipoteze da postoji, kako tu vezu otkriti i otjeloviti? Kako pokrenuti studenta da vjeruje da on može da proizvodi ideje, ne samo autori knjiga koje on čita? S druge strane je pitanje: Kako proizvodnja ideja od strane studenta utiče na njegov karakter, ako utiče? I ovo pitanje polazi od moje hipoteze da ideje koje pletemo u našem umu, svijesti, utiču na naš karakter, naše Biće. **Kako da studentu UDG-a ukažemo na ovu međuzavisnost i povratnu spregu između našeg Bića (karakter) i naše spobnosti da proizvodimo ideje.** Moja inovacija je kroz IGRU! Podstaknimo studente da se igraju i da kroz igru otkrivaju sebe!!!

Pri tome **dvije napomene:** Ništa nije **ozbiljnije i sadržajnije**, ništa nije saznatljivije od igre!!! I druga napomena: **Samo ideje mijenjaju i prirodu i društvo i svijet!!!** Ali i posljedica!!!

Zato, i Ti se ograj u okviru ove duhoven vježbe – odnosno, **vježbe duha!!!**

Iskustvo u sporovđenju ove duhovne vježbe rodilo je i moju novu ideju: **Čas kao umjerničko djelo (ČUD-o)** o kojem ćeš tokom studija čuti više!

Sa ovom igrom počeli smo u zimskom semestru 2007. godine i potom svakog semestra do danas – preko 40 ciklusa!!! U početku je bilo dosta teškoća da student prihvati ovaj oblik nastave kroz igru. To je bilo za očekivati, jer klasično shvatanje nastave (učionice, profesor, predavanja, ispiti...) je bilo dominantno! *Kako da „učimo“ iz igre? Zar to nije neozbiljno?* To su u početku bila dominantna pitanja, kao i pitanje: *Što će mi ovo?...* Upornost se isplatila: ovaj Projekat je danas postao duhovna vježba studenta UDG-a, prihvaćen od 90% studenata. Studenti svoju oduševljenost sa ovom vježbom izražavaju već tokom studija, a posebno nakon diplomiranja – kada svako osjeća koristi ove igre!

Ovo ti je znaj, velika mentalna raskrsnica... **Hoćeš li nastaviti putem navike ili putem istraživanja neizvjesnosti?** Putem sopsotvenog duhovnog preobražaja koji proizilazi iz ove duhovne vježbe (igre): IDEJE I KARAKTER!

prevaziđenu prošlost mitova“! Zaista, zar mit nije asocijacija za „primitivnog čovjeka“, onako kako primitivnog čovjeka shvata danas „provincijalni čovjek“.

Biću vrlo jasan i direktan. Sve brži razvoj tehnike, tehnologije, vještačke inteligencije, nauke, dovodi do **obezduhovljenja** ove civilizacije. **Duh je bašta iz koje niče pregnuće, zanos, entuzijizam, radoznalost, i prije svega, volja za novim i proizvodnju novih ideja.** Ovdje mislim na tzv. **laičku duhovnost**, koja je vezana, ne za **vjerovanje**, već za **iskustvo**. Mislim na to da su „istine“ „mudrost“... „ljubav“ sinonimi. Ono što im je zajedničko je da se oni ne mogu naučiti... Zašto?... Zato što nijesu u vezi sa školskim znanjem ili učenošću. Ne možete ih dobiti od nekog profesora, niti pozajmiti od nekog gurua. Jedini način da spoznaš istinu, da budeš mudar i naučiš da voliš, jeste da **doživiš iskustvo dubokog preobražaja!** Niko ne može umjesto tebe da pređe taj put!... Zaista, niko!!!... I pokušaj da tokom studija shvatiš da se mudrost i ljubav ne mogu **razumjeti iz uma, mogu se samo doživjeti iz srca.**

Ovo je jedan od temelja studija na UDG-u koji ga čini drugačijim i autentičnim oblikom studija.

Da li se i nauka i tehnika i vještačka inteligencija mogu **dugoročno razvijati u bezduhovnom društvu?** Ako se zapusti „plodna bašta duha“ – otkud će dolaziti nove ideje za dalji razvoj nauke i tehnike? Upravo, mi smo kao civilizacija došli do „kraja klatna“ koje su zategli nauka i tehnika. Kao i svako klatno i ovo se mora, da ne bi puklo, vraćati nazad! U ovom slučaju vraćamo se ka duhu!!! I upravo vaše studije, a i čitav radni vijek, provodićete u „vraćanju klatna života od tehnike ka duhu“... Ja ovdje nemam dilemu! Sve ideje na studijama UDG-a, su upravo na toj viziji – **oduhovljenje nastave koja vodi duhovnom preobražaju** našeg studenta – **duhovni preobražaj Tebe!**

Znam da će više vas studenata prići ovim mislima sa **izvjesnom nadobudnošću i skeptično**. I to nije toliko zabrinjavajuće, koliko **može da brine Tvoja upornost da ne prihvatiš ovaj intelektualni izazov Tvom status quo**. Nadmena osoba obično ne postavlja nova pitanja, jer vjeruje da ima odgovore za sve i smatra se glasnogovornikom istine, smatra sebe sveznajućim!... Priznati nešto da ne znaš – to je za Tvoj ego veoma bolno. Na taj način se okivaš sa **5P (palanka, provincija, pohlepa, pokvarenost, prostota)**, stavljaš sebi **mentalne okove** i lagano ulaziš u **mentalnu tamnicu** sagrađenu od tih okova!

Znam iz iskustva u radu sa studentima, da koliko god samopouzdan izgledali, **nadmenost je fasada koja krije duboki strah od promjena...** Zato Ti i ne želiš da promijeniš svoj stav prema životu. **Samokritika ne ide uz nadmenost!!!** Samo te

upozoravam da nadmenost kao i pseudoskepticizam su neodgovorni i neduhovni stavovi **koji ograničavaju Tvoju sposobnost da uvidiš i spoznaš stvari iz nove perspektive.** Isto tako, to te sprečava da napreduješ psihološki i duhovno, **kao ljudsko Biće.**

S druge strane, ako si spreman da priznaš da nešto ne znaš i da si spreman da učiš razvija kod Tebe spremnost da istražuješ nepoznato da bi proširio svoje razumijevanje i spoznaju.

Iz ovoga zaključi da nastojiš da uvijek budeš **otvoren, otvoren za novo i nepoznato.** Ali sve, kao i ovaj tekst provjeravaj, sopstvenim iskustvom. Ponavljam, **mudrost i ljubav se ne mogu razumjeti iz uma – mogu se samo doživjeti iz srca!!!**

Zato, koliko god ti sve ovo izgledalo čudno i nevažno – ponovo se vrati ovom tekstu i literaturi koja ti se preporučuje... Ipak, si na UDG došao da **STUDIRAŠ**, da Ti studije doprinesu **duhovnom preobražaju – preobražaju koji te vodi u smislen život u Tvom vijeku!!!**

* *
*

Studije na UDG-u si platio! Mi nećemo dozvoliti da svojim neradom, neodgovornošću, nadobudnošću taj novac raspeš, i da ga uludo izgubiš. Mi smo privatni univerzitet koji zna kako se teško zarađuje novac. Znamo kako su Tvoji roditelji, a možda i Ti, teško zaradili novac za Tvoju školarinu. Zato mi kao Univerzitet, što nije uobičajeno, upravo zbog te školarine i novca vaših roditelja – od vas tražimo da puno radite, da poštujete pravila i da ne brukate i roditelje i UDG.

* *
*

Duže od dva mjeseca sam u „Rektorovom uglu“ na monitorima (u holu) preporučivao i knjigu **Mihaila Đurića: „Mit, nauka, ideologija“!** Ranije sam preporučivao knjigu **Džozefa Kembela „Moć mita“**, od danas i dvije nove njegove knjige: „*Herojevo putovanje*“ i „*Heroj sa hiljadu lica*“.

Neki se pitaju: *Što je ovom Profesoru da toliko „forsira“ mitologiju?*

Ne želim da na ovo čuđenje duže odgovaram, samo da kažem da **neizvjesnost u društvu, u svijetu uopšte, rađa potrebu za rađanjem mitova, rađanjem priča!!!** Neizvjesnost je organska supstanca informatičkog društva!!! Znači, **informatičko društvo ponovo na javnu scenu vraća mitologiju!...** A što je virtuelnost?... Zapitajte se...

Informatičko društvo, vraća izmišljanje priča!... Čudno? Ali iza te stalno ponavljajuće priče postoje nagovještaji da je iza još mnogo više toga što treba **iskusiti**, no što ćemo ikada biti u stanju da **shvatimo ili iskažemo**. Kroz čitavu istoriju čovječanstva, mitovi su bujali, bili su živa inspiracija i za mnogo **šta drugo** što je moglo nastati iz aktivnosti čovjekovog tijela i uma. „*Ne bi bilo pretjerivanje, ako bismo rekli da je mit onaj tajni prolaz kroz koji neiscrpna energija kosmosa, nadire u kulturnu manifestaciju čovjeka. Religija, filozofija, umjetnost, socijalne forme prilika i istorije čovjeka, najviša okrića u nauci i tehnologiji, sami čovjekovi snovi što obremenjuju spavanje, sve to poput mjehurića izlazi iz dubine magičnog kruga mitova!*“ (Džozef Kembel „*Heroj sa hiljadu lica*“, str. 7)

Mit je bezvremenska vizija! Simboli mitologije nijesu vještački stvoreni, oni se ne mogu propisati, niti trajno potisnuti, oni su kako kaže Kembel spontani proizvod priče i svaki od njih nosi u sebi, neposrednu, klicu siline svog izvora. Da li je u tome tajna da kada zavirimo ispod spoljašnje različitosti, mitologija je svuda i svagda ista?

* *

*

„*Uopšte uzeviš pod „mitom“ se podrazumijevaju priče ili kaže koja se bave nepostojećim stvarima, koje dodiruju prag čudnog, čudnovatog, koje izvede iznad istorijskog vremena. Cjelina ovih priča i kazivanja počiva na vjeri u jedan viši, božanstveniji svijet od kojeg ljudski svijet uglavnom zavisi!*“ (Mihailo Đurića: „*Mit, nauka, ideologija*“, str. 33)

* *

*

Mit je neograničeno vladanje ljudskim dušama stotinama hiljada godina – od prvih naziranja nastajanja čovjekove svijesti. To je bio način **kako je čovjek shvatao, objašnjavao sebi svijet u kome je živio, nebo koje ga je natkrivalo, svjetlost Sunca koje ga je obasjavalo i horizont zvijezda koje se noću kao ćilim nadvijao nad našim pretkom...** Pećinski čovjek, a ne neke prirodne sile, „proizvodilo“ je „rodilo“ je mit!... **Mit je doživljavanje svijeta, a ne istina o svijetu! Mit nije religijsko vjerovanje – to je iskustveno**

doživljavanje, iz srca i duše, svijeta oko sebe! U vremenima osviješćivanja čovjeka mit je negraničeno vladalo ljudskim dušama, u kojoj je predstavljao osnovni način osviješćivanja i osmišljavanja ljudskog života. Ipak, danas je drugačije vrijeme, nego u vremenu cvjetanja mita, u vremenu kada je čovjek bio sav u vlasti ljudskih slika i predstava, da već pri samom spominjanju tog drevnog mita, doba ljudske istorije zapadamo u stravičnu nepriliku.

„Nije nimalo čudno, što u današnjoj upotrebi riječi „mit“ nema više nikakvo dublje značenje i što današnji čovjek tako rado gleda sa visine na „primitivne mitove“ svojih prethodnika!“ (Mihailo Đurića: „Mit, nauka, ideologija“, str. 5)

* *

*

Da li danas možemo uopšte razumjeti pravi smisao mitskih tvorevina prošlosti i koliko se mi možemo udubiti u čudesan svijet mita?

Ovo posebno ako znamo da je danas **logos** potpuno podredio sebi mit! Logos je danas zauzeo mjesto koje je nekada pripadalo mitu. Tako je logos razbio mitska kazivanja kao takva „što je za kraj razbilo mitsku supstancu ljudskog mozga“! Danas je naša kultura u znaku dubokog procesa **racionalnosti, sve je usmjereno na racionalnu svrsishodnost!** Odatle i snaga nauke, tehnike i tehnologije, koje danas vladaju svijetom modernog čovjeka.

Mi smo danas, kao posljedica francuskog prosvetiteljstva, zarobljeni razumom i diktaturom razuma. Mi danas vjerujemo samo u ono čiju je djelotvornost moguće tačno procijeniti i izračunati, da „**priznajemo za stvarno samo ono što može da potvrdi svoje postojanje pred sudom razuma koji računa i mjeri**“... Sve ostalo za nas je privid i oblak... Nauka je **razmađijala svijet!**... Ona danas neprikosnoveno vlada našim misaonim navikama i teorijskim razmišljanjem. To je toliko agresivno, da više ne možeš zamisliti neki drugačiji oblik saznanja i istraživanja pored nauke... **Nauka je mjera istine...**

Ali, da li nas „**naučni progres**“ vodi u novi **Edenski raj**? Da li primjećujemo sve veći raskol između nekih apstraktnih pojmova i konkretnih slika naše čulnosti, da li primjećujemo da se nauka udaljava od našeg običnog, svakodnevnog iskustva. Svi smo protiv mističizma, a svi se istovremeno pozovemo na kvantnu teoriju i strukturu atoma! Priznajemo da se atom čas pojavljuje kao čestica, a čas kao talas! Gdje je tu „stvarna materija“? Zar to nije svojevrsna mistika, odnosno mitologija? (Vidi: F. Kapra „*Tao fizike*“)

Da li nas možda kvantna mehanika ponovo vraća ka većem uvažavanju mita, religije, umjetnosti?

* *

*

Da li si nepovjerljiv prema mitskom nasljeđu prošlosti? Da li je mit zastario način razumijevanja svijeta i života koji je bio opravdan sao do tada dok je čovječanstvo bilo u povelju, dok je čovjek bio još sasvim neiskusano, „*pa je više maštao nego što je mislio*“?

* *

*

„Mašta je važnija od znanja!“ (Albert Ajnštajn)

Da li Ajnštajn „rehabilituje“ mit?

* *

*

Da li Te mit „vrijeđa“ svojom surovošću i nastranošću, i da li Te istovremeno privlači svojom naivnošću i neposrednošću? Zar te mit ne podsjeća na igre i snove iz najranijeg djetinjstva? Da li Te mit uvodi u jedan drugačiji svijet u kome možeš da se razvijaš, da zaboravljaš na terete svakodnevnosti?

Da li možda i Ti, kao i ja, naslućuješ, ako već i ne uviđaš da mit krije u sebi neko dragocjeno iskustvo ljudskog duha koje još nije izgubilo svoju vrijednost, čije vrijeme još nije prošlo?

Da li misliš, na bazi svog iskustva, da popušta odbojnost „modernog čovjeka“ ka mitu?

Zašto je pjesnik Helderlin bio obuzet strasnom čežnjom za mitom i nastojao da obnovi istinu Starih grčkih bogova?

* *

*

Što mislite da li je mit nešto dublje od logosa? Zašto postoji „pobuna“ protiv logosa (npr. neki oblici postmodernizma)? Da li razumiješ Ničeovu misao, „*da svaka prava, velika kultura ima „horizont okružen mitom“*“? Zar mit, kako ističe Niče nije nerazdvojni sastavni dio kulture, najdublji životni pokret njegovog Bića, nepresušno vrelo njegove prirodne stvaralačke snage. „*Nema kulture bez mitskog značenja, nema kulture koja može opstati bez mita!*“ (Niče)

Što je problem moderne kulture? Ona daje prednost apstraktnom razumu, nasuprot živoj realnosti mita – i sebe time osudila na smrt. Zar ne?

* *

*

Da li je savremeni čovjek, da li si Ti, veoma sklon mitu, mitologiji, iako to ne priznaješ ili ne prepoznaješ? Da li Te na razmišljanje navodi Tvoje slijepo priklanjanje takvima, uslovno rečeno, više iz straha, kao što **su država, nauka, partija**? Zar to nijesu novi „**bogovi**“? Dali je onda Niče u pravu kada kaže: „Bog je mrtav!“? Zarne nastaju novi „bogovi“?

* *

*

Da li u nauci koju studiraš na UDG prepoznaješ mitologiju, mitove? (Rasprava između „teorijskog“ i „praktičnog“)

Da li je korijen moje **ideje i model studija $S=z \cdot i^2$ (život) možda vidiš i u mitologiji**? Da li se ovim modelom uklanja ili ublažava raskol između studija i života, odnosno, da li se prelazi **od učenja o životu, na učenje od života!**

Zar svaki mit nema za cilj da otkloni svaki ovakav raskol?

* *

*

Da li su možda ideologija, politika, posebno današnji zamjena za mit pod okriljem uma? (ne duše, psiha)

* *

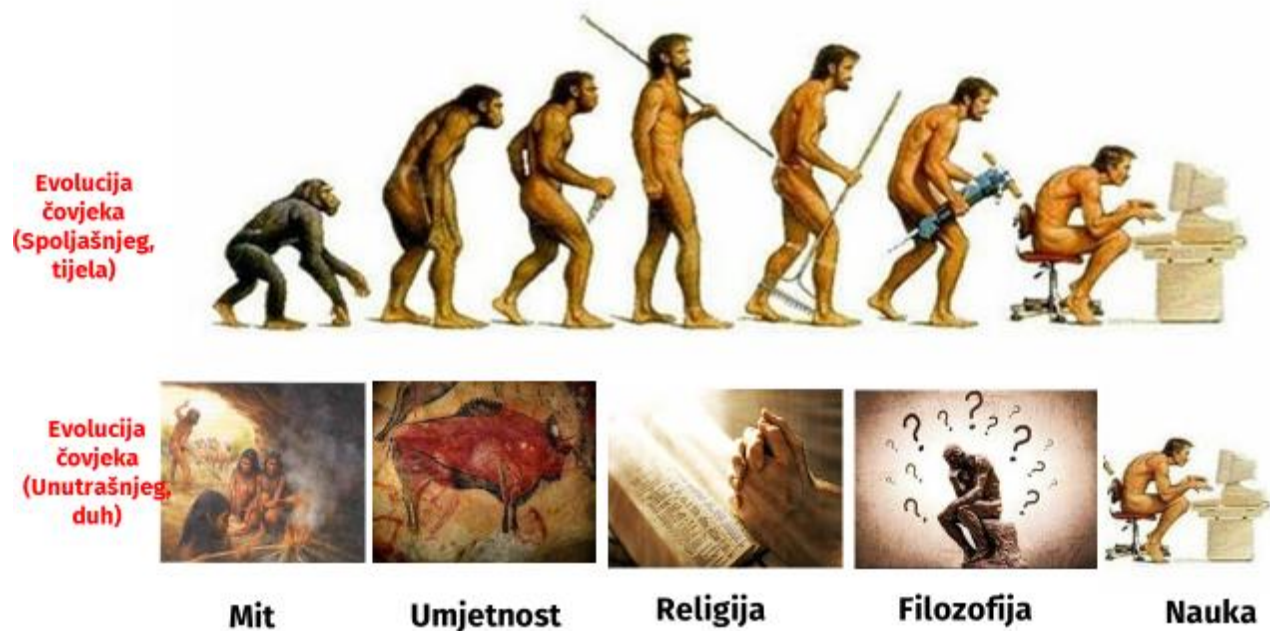
*

Mit je početak unutrašnje svjesnosti života! Na bazi mita nastaju i religija, umjetnost, filozofija, nauka.

Da li bi imao volje i spremnosti da pokušaš razumjeti vezu između fizičke evolucije čovjeka („spoljašnji izgled“) i duhovne evolucije čovjeka („unutrašnji svijet“).

* *

*

Da li ima kolega koji bi želio da ovaj odnos proučava za diplomski rad, sjutra za magistarski i za doktorski?

Ako ima – dođi na razgovor!

Zar i ova moja „želja“ nije mitološkog karaktera, jer je zasnovana na iskustvu, a ne na učenju!

PRAVILA PROJEKTA:

1. Svaka grupa u okviru projekta „Ideje i karakter“ broji najviše 6 članova.
2. Prvi sastanak grupe inicira VD lidera – prvoimenovani student u grupi.
3. Na prvom sastanku grupa bira svog **lidera i temu** na kojoj će raditi u okviru ciklusa „Mitologija mita“, a informaciju o tome neophodno je poslati najkasnije do **utorka, 17. oktobra 2023. god u 23:59** popunjavanjem Google forme koju je moguće naći na sljedećem [linku](#).

Koordinatorke organizacionog tima UDG na projektu “Ideje i karakter”:

- **Marija Radunović** – marija.radunovic@udg.edu.me
- **Marija Orlandić** – marija.orlandic@udg.edu.me
- **Bojana Mališić** – bojana.malisic@udg.edu.me

Koordinatori i koordinatorke Projekta po fakultetima UDG:

1. FMEFB, PMB, FIST:

- a. Katarina Šćepanović i Tea Grgurović (FMEFB i PMB, I godina) (e-mail: katarina.scepanovic@udg.edu.me; tea.grgurovic@udg.edu.me);
- b. Danilo Bulatović (FMEFB i PMB, II godina) (e-mail: danilo.bulatovic@udg.edu.me);
- c. Jovana Popović (FMEFB i PMB, III godina) (e-mail: jovana.popovic4@udg.edu.me);
- d. Nikola Mićunović (FIST, I) (e-mail: nikola.micunovic@udg.edu.me);
- e. Ivan Jovović i Dejan Babić (FIST, II godina) (e-mail: ivan.jovovic@udg.edu.me; dejan.babic@udg.edu.me);

- f. Luka Laković (FIST, III godina) (e-mail: luka.lakovic@udg.edu.me)
2. Politehnika: Bojana Sterniša i Sara Đikanović (e-mail: bojana.sternisa@udg.edu.me; sara.djikanovic@udg.edu.me)
 3. FPTBHE: Aleksandra Šćekić, Blažimir Četković i Andrijana Ćuković (e-mail: aleksandra.scekic@udg.edu.me; blazimir.cetkovic@udg.edu.me; andrijana.cukovic@udg.edu.me)
 4. FKT/Kineske studije/VATEL: Aleksandra Gogić i Sanida Šabotić (e-mail: sanida.sabotic@udg.edu.me; aleksandra.gogic@udg.edu.me)
 5. Primijenjene nauke: Ana Maksimović, Hakile Resulbegović i Zoja Šćekić (e-mail: ana.maksimovic@udg.edu.me; hakile.resulbegovic@udg.edu.me; zoja.scekic@udg.edu.me)
 6. FSM: David Radonjić i Denis Čekić (e-mail: david.radonjic@udg.edu.me; denis.cekic@udg.edu.me)
 7. FDM: Ema Mandić, Monika Perković i Olivera Đurišić (e-mail: ema.mandic@udg.edu.me; monika.perkovic@udg.edu.me; olivera.djurisic@udg.edu.me)
 8. PN: Miljana Rakočević i Bogdan Malavrazić (e-mail: miljana.rakocevic@udg.edu.me; bogdan.malavrazic@udg.edu.me)
 9. HS: Filip Jovanovski (filip.jovanovski@udg.edu.me)
 10. FUK: Todor Mitrović i Vedran Pean (e-mail: todor.mitrovic@udg.edu.me; vedran.pean@udg.edu.me)
 11. FF: Milena Nikolić (milena.nikolic2@udg.edu.me).
4. Prvi sastanak grupe mora se održati na Univerzitetu (u bilo kojoj prostoriji UDG koja je otvorena za studente/kinje: studinice, amfiteatri, biblioteka, Studentski klub...). Svi ostali mogu se održavati i van Univerziteta, online, putem društvenih mreža i sl.

5. Sastancima (online i uživo) moraju prisustvovati svi članovi i članice tima! Lider grupe o svakom odsustvu članova/ica obavještava koordinatore.
6. Studenti/kinje koji **neopravdano ne budu učestvovali na projektu „Ideje i karakter“** i u radu grupe, neće moći polagati predmet za koji se vezuje projekat „Ideje i karakter“ u zimskom semestru studijske 2023/24. godine, osim u II popravnom roku! **Važna napomena: U slučaju neaktivnosti u okviru projekta „Ideje i karakter“, sve ispitne aktivnosti u okviru predmeta (položeni kolokvijumi, završni ispiti i sl.) biće poništene, bez obzira na to da li je student/kinja ispunio uslov za polaganje ispita.**
7. Kažnjava se i nekulturno i neobuzdano ponašanje tokom rada tima. Za sve studente/kinje koje kao neodgovorne i destruktivne u radu grupe dostavi lider grupe slijedi ista kazna nemogućnosti polaganja predmeta za koji se vezuje Projekat, osim u II popravnom roku!
8. U slučaju 6. i 7. studentima koji su kažnjeni neće važiti eventualno položeni kolokvijumi!
9. Svaka grupa organizuje rad na način za koji se dogovore konsenzusom. To znači-prihvatiti prijedlog većine! Eventualno neslaganje jednog od članova/ica grupe sa prijedlogom ostalih ga ne oslobađa odgovornog rada u grupi, a shodo ideji većine članova/ica u grupi!
10. Bez želje da se ugrožava sloboda i vaša kreativnost, smatramo da bi bilo poželjno da na sastanku imate svesku i olovku i zapisujete svoje ideje i dogovore!
11. Cilj prezentacije je buđenje vaše mašte, a na bazi konkretnih činjenica koje su vezane za određeni događaj, ličnost ili pojavu...
12. Na prvom sastanku bi trebalo da se upoznate i razmijenite prve ideje o temi.
13. Na prvom sastanku je potrebno da svaki član/ica grupe iznese svoje viđenje prezentacije!
14. Na drugom sastanku grupe potrebno je usvojiti scenario i na ostalim sastancima i komunikaciji raditi na realizaciji tog scenarija.
15. Između sastanaka grupe, poželjna je dodatna e-mail

komunikacija/komunikacija putem društvenih mreža i upoznavanje članova grupe sa svojim idejama.

16. Provjere rada grupe biće vršene u više navrata i na sljedeći način:

a) Pisanje **2 izvještaja o radu grupe** (dužnost lidera/ke)- poslati najkasnije do:

- I izvještaj: utorak, 31. 10. 2023. god najkasnije do 23:59;
- II izvještaj: utorak, 14. 11. 2023. god najkasnije do 23:59.

b) Sastanci/konsultacije koordinatora sa svakom od grupa pojedinačno (**obavezne konsultacije: minimum 2 puta**, uživo i online (Zoom, Microsoft Teams...)): tokom trajanja priprema projekta i u I sedmici pred takmičenje (početak aprila), shodno definisanom rasporedu konsultacija.

Prisustvo svih članova/ica grupe na sastancima/konsultacijama sa koordinatorom/kom je **obavezno**. Na tim sastancima, timovi su u obavezi da prezentuju pred koordinatorom/kom svoje ideje o realizaciji istraživanja.

Na na završnim konsultacijama pred takmičenje – tim je u obavezi da izvrši prezentaciju pred koordinatorom/kom, što će biti **generalna proba za takmičenje**.

Studenti/kinje koji se ne pojave i ne učestvuju na generalnoj probi se automatski diskvalifikuju sa takmičenja, što automatski povlači kaznu: nemogućnost polaganja predmeta za koji se vezuje projekat “Ideje i karakter” u zimskom semestru studijske 2023/24. godine, osim u II popravnom roku!

17. Takmičenje prezentacija u biće održano tokom druge polovine novembra 2023. Takmičenje će biti održano uživo shodno sljedećem rasporedu:

- 1) I godina: 2. i 3. decembra 2023. godine;
- 2) II godina: 26. novembra 2023. godine;
- 3) III godina: 25. novembra 2023. godine.

18. Prezentacija scenarija može biti u svim mogućim oblicima (recital, debata, igrana predstava, mjuzikl, video prezentacije, skeč, folklor, slikanje...). Jedino je zabranjeno čitanje teksta sa papira! **Power Point prezentacije su zabranjenje!** Takođe, **zabranjuje se svaki oblik video formata, bez usmenog učešća tima.**

Ova vrsta prezentacija (Power Point ili video) se može koristiti jedino kao pomoć u izlaganju. Dakle, zabranjeno je da prezentacija bude u potpunosti izvedena u video formatu ili da bude izvedena u klasičnom formatu prezentacije uz Power Point slajdove.

19. Grupa treba da nastupa kao dobro uigrana ekipa. Vodite računa da je auditorijum veliki i da neminovno postoji trema! Iz dosadašnjeg sprovođenja projekta, bilo je (pogotovo u početku) nemilih scena kada su se pojedine kolege/inice obrukale pred auditorijumom, a neki i za sva vremena! Zato, kvalitetu i organizaciji prezentacije ne prilazite po principu „*Lako ćemo!*“.

20. Voditi računa o ponašanju, kulturi govora, izgledu... tokom prezentacije. Uvijek imajte u vidu da je auditorijum veliki, da je snimanje/fotografisanje mobilnim telefonima dozvoljeno, što znači da se širi krug ljudi koji će makar preko društvenih mreža biti upoznati sa Vašim ponašanjem i oblačenjem! Ponavljamo, **na prezentacijama morate biti odjeveni pristojno i shodno dres kodu** (npr. koliko god da je moderno – ne možete nositi pocijepane farmerice, osim ako to nije dio prezentacije)!

21. Presentacija traje najviše 15 minuta, nakon čega slijede pitanja članova/ica žirijai publike.
22. Kvalitet prezentacije ocjenjuje žiri od najmanje 3 (tri) predstavnika i koji ima vrijeme za postavljanje pitanja. Pitanja se po pravilu adresiraju na određenog člana/icu grupe, jer se na taj način dobija utisak o tome koliko su svi članovi/ice grupe učestvovali u kreiranju prezentacije.
23. U slučaju da se tokom odgovora na pitanje utvrdi da neki od članova/ica grupe nijesu u mogućnosti da obrazlože i odbrane ideju prezentacije (tj. da nijesu radili na pripremi projekta) – grupa koja prezentuje dobija negativnu ocjenu!
24. **Sve grupe koje toga dana prezentuju moraju biti u sali od početka do kraja takmičenja.** To znači – na početak takmičenja moraju doći grupe koje kasnije nastupaju, a isto tako grupe koje završe prezentaciju ranije – moraju ostati dok se ne objave rezultati. Rezultati se saopštavaju na kraju takmičenja!
25. Članovi/ice grupa koje prisustvuju prezentaciji su dužni da postave pitanje grupi koja prezentuje. Budući da je vrijeme ograničeno – voditelj/ka takmičenja će prozivati grupu iz koje članovi/ice treba da postave pitanje. Zato, svaka grupa treba da bude spremna.
26. Žiri će prilikom donošenja konačne ocjene, osim na bazi kvaliteta prezentacije i odgovora na pitanja, posebno uzeti u obzir kvalitet postavljenih pitanja od strane članova te grupe tokom takmičenja.
27. Ocjenjivanje je javno i po evrovizijskom principu!
28. Članovi pobjedničke ekipe osvajaju nagradne poene u okviru predmeta za koji se vezuje projekat “Ideje i karakter”. Nagradni poeni za sve fakultete su sljedeći:
 - I mjesto: 7 poena;
 - II mjesto: 5 poena;
 - III mjesto: 3 poena.

	Projekat "Ideje i karakter"		
1	Fakultet	FMEFB	
	Semestar	Zimski (I, III, V)	Ljetnji (II, IV, VI)
	I godina	Ekonomija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić	Makroekonomija I, prof. dr Maja Drakić-Grgur Ekonomija porodičnog biznisa I, prof. dr Milica Vukotić
	II godina	Računovodstvo, mr Jovana Popović Ekonomija porodičnog biznisa II, prof. dr Maja Drakić-Grgur	Međunarodni marketing, doc. dr Dijana Kovačević Marketing istraživanje II, doc. dr Dijana Kovačević
	III godina	Ekonomске ideje: istorija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić	Sistemska analiza, prof. dr Veselin Vukotić Ekonomika u kulturi i turizmu, mr Ines Pajović
	Fakultet	FIST	
2	Semestar	Zimski (I, III, V)	Ljetnji (II, IV, VI)
	I godina	Ekonomija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić	Makroekonomija I, prof. dr Maja Drakić-Grgur
	II godina	Baze podataka	Međunarodni marketing, doc. dr Dijana Kovačević
	III godina	Upravljanje IT, prof. dr Tomo Popović	Projekat za korisnika, prof. dr Biljana Stamatović

3	Fakultet	POLITEHNIKA	
	Semestar	Zimski (I, III, V)	Ljetnji (II, IV, VI)
	I godina	Ekonomija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić	Preduzetništvo i inovacije, mr Marko Nišavić
	II godina	Mehanika materijala, prof. dr Atanas Kočov	Materijali u građevinarstvu i arhitekturi, prof. dr Jefto Terzović
	III godina	Proračun konstruktivnih sistema -1, prof. dr Radojko Obradović	Projektovanje-1, spec. građ Nina Čulafić i mr Marija Junčaj
4	Fakultet	FPTBHE	
	Semestar	Zimski (I, III, V)	Ljetnji (II, IV, VI)
	I godina	Ekonomija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić	Preduzetništvo i inovacije, mr Marko Nišavić
	II godina	Osnovi zaštite životne sredine, doc. dr Marija Vugdelić	Termodinamika, dr Krsto Ivanović
	III godina	Unapređenje bezbjednosti hrane u procesu proizvodnje hrane, prof. dr Aleksandra Martinović	Tržište i promet prehrambenih proizvoda - prof. dr Goran Škatarić

5	Fakultet	FSM	
	Semestar	Zimski (I, III, V)	Ljetnji (II, IV, VI)
	I godina	Ekonomija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić	Preduzetništvo i inovacije, prof. dr Dragana Radević
	II godina	Antropomotorika, prof. dr Zoran Mašić	Fiziologija sporta, prof. dr Ivan Srežović
	III godina	Marketing u sportu, prof. dr Milijanka Ratković	Psihologija sporta, prof. dr Ljubica Bačanac
6	Fakultet	FDM/Modni dizajn	
	Semestar	Zimski (I, III, V)	Ljetnji (II, IV, VI)
	I godina	Ekonomija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić	Teorije i osnove modnog dizajna 2, dr Ana Vasiljević Čelar
	II godina	Modni dizajn 1	Modni dizajn 2, dr Ana Vasiljević Čelar
	III godina	Modni dizajn 3	Preduzetništvo i inovacije, prof. dr Dragana Radević
	Fakultet	FDM/Grafički dizajn	
	Semestar	Zimski (I, III, V)	Ljetnji (II, IV, VI)

7	I godina	Ekonomija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić	Tehnike crtanja i slikanja 2, doc. Svetlana Dragojević
	II godina	Vizualna komunikacija	Ilustracije 2, doc. Svetlana Dragojević
	III godina	Grafički dizajn 3	Preduzetništvo i inovacije, prof. dr Dragana Radević
8	Fakultet	FDM/ FILM I MEDIJE	
	I godina	Ekonomija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić	Tbc.
	II godina	Produkcija audio-vizuelnih medija	Tbc.
	III godina	Preduzetništvo u audio-vizuelnim medijima	Tbc.
9	Fakultet	PRIMIJEJENE NAUKE - PSIHLOGIJA	
	I godina	Ekonomija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić	Uvod u socijalnu psihologiju, prof. dr Borislav Đukanović
	II godina	Multivarijantne metode, prof. dr Milica Vukotić	Psihologija ličnosti, prof. dr Žarko Trebješanin
	III godina	Principi testiranja, prof. dr Valentin Bucik	Pedagogija, Tamara Milić
10	Fakultet	PRIMIJEJENE NAUKE - MATEMATIKA	
	I godina	Ekonomija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić	Linearna algebra, dr Nela Milošević
	II godina	Baze podataka, prof. dr Biljana Stamatović	Algoritmi i programiranje, prof. dr Biljana Stamatović

	III godina	Kompleksna analiza	Finansijska matematika, doc. dr Nela Milošević
11	Fakultet	PRIMIJEJENE NAUKE - GEODEZIJA	
	I godina	Ekonomija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić	Inženjerska matematika I, doc. dr Kruna Ratković, mr Ana Peković
	II godina	Programiranje i algoritmi	Geoinformatika II, dr Mirko Petrović
	III godina	Geodetska metrologija	Kartografija, prof. dr Mirko Borisov
12	Fakultet	PRIMIJEJENE NAUKE – ELEKTROTEHNIKA I RAČUNARSTVO	
	I godina	Ekonomija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić	Programiranje i algoritmi, prof. dr Tomo Popović
	II godina	Baze podataka	Signali i sistemi, doc. dr Marko Simeunović
	III godina	Digitalna obrada signala	Arhitektura računara i operativni sistemi, prof. dr Tomo Popović

	Fakultet	FAKULTET PRAVNIH NAUKA	
13	I godina	PRAVNA ISTORIJA - prof. Andreja Katančević, mr Emil Mujević	Porodično pravo, doc. dr Igor Vujović, Emil Mujević
	II godina	NASLJEDNO PRAVO - doc. dr Igor Vujović, Miljana Rakočević	Ljudska prava, prof. dr Mladen Vukčević/Jovan Jablan

	III godina	KOMPANIJSKO PRAVO - prof. dr Vuk Radović, Andrea Mićanović	Finansijsko pravo, prof. dr Milan Dabović/Andrea Mićanović
	Fakultet	HUMANISTIČKE STUDIJE	
	I godina	Istorija civilizacija, doc. dr Kristina Bojanović	Politički sistem Crne Gore, dr Predrag Zenović
	II godina	Uvod u geopolitiku, mr Filip Denda	Ljudska prava, prof. dr Mladen Vukčević, Jovan Jablan/ Komunikologija, prof. dr Nenad Vujadinović, mr Nikola Vukčević
14	III godina	Međunarodne organizacije, doc. dr Nikoleta Đukanović (za smjerove: Međunarodni odnosi i diplomatija, Bezbjednost i Evropske studije) Socijalna psihologija, mr Filip Jovanovski (za smjer Komunikologija i mediji)	Globalizacija, doc. dr Branko Bošković
	Fakultet	FAKULTET ZA UMJETNOST I KOMUNIKACIJE	
15	I godina	Uvod u umjetnost	Vizuelna umjetnost i novi mediji; prof. dr Vlatko Ilić/Vedran Pean
	II godina	Kulturna baština	Teorija arhitekture I; doc. dr Marija Milinković/mr Borislav Vukićević

	III godina	Istorija moderne umjetnosti	Istorija savremene umjetnosti; doc. dr Irena Lagator Pejović/Vedran Pean
--	------------	-----------------------------	---

16	Fakultet	FKT/MHM/KS	
	Semestar	Zimski (I, III, V)	Ljetnji (II, IV, VI)
	I godina	Ekonomija i razvoj, prof. dr Veselin Vukotić; Marketing Fundamentals - Prof. dr Anđela Jakšić - Stojanović	Kulturna antropologija, mr Milica Nikolić Professional Practices I, Zoran Klikovac
	II godina	Tradicionalne kulture , prof. dr Tatjana Burzanović, doc. dr Milika Mirković, mr Mila Babović, dr Ivana Kovač-Barett Strategic Marketing - Prof. dr Nenad Vujadinović	Metodologija istraživanja tržišta u kulturi i turizmu, prof. dr Ivana Katnić Professional Practices II, Zoran Klikovac
	III godina	Estetika komunikacije, prof. dr Irena Lagator - Pejović Marketing III - mr Jasna Pejović	Kreativne industrije (Modul: Kultura - kreativne industrije u kulturi; Modul Turizam - Kreativne industrije u turizmu) - prof. dr Nenad Vujadinović, prof. mr Aleksandar Vujoujović, mr Marko Nišavić, mr Milisav Popović, mr Anita Vučković Human Resources III - dr Sandra Tinaj

17	Fakultet	FILOLOŠKI FAKULTET	
	I godina	Savremeni engleski jezik I	Savremeni engleski jezik II

SREĆNO !

